

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L1@regeringskansliet.se

Göteborg, den 8 december 2023

Remissvar, Ju2023/01611, Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag

---

Svensk Inkasso har genom remiss den 15 september 2023 beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på betänkandet ”Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag”, SOU 2023:34.

Sammanfattande inställning

Svensk Inkasso *avstyrker* förslaget om att utmönstra de nuvarande reglerna om styrelsens skyldighet att agera om det saknas täckning för bolagets aktiekapital.

Svensk Inkasso *tillstyrker* förslagen om skyldighet för bostadsrättsföreningar och andra ekonomiska föreningar att ge in årsredovisning till Bolagsverket och förslagen om skärpta straff och utökad kriminalisering.

Svensk Inkasso lämnar i övrigt utredningens förslag *utan erinran*, dock med de synpunkter som anges nedan.

Revisionsplikt för små aktiebolag

Utredningen har haft i uppdrag att redovisa vad som kan utgöra skäl för att behålla det nuvarande undantaget från revisionsplikten för små aktiebolag och vad som kan utgöra skäl för ett återinförande. Svensk Inkasso delar härvid uppfattningen att en återinförd revisionsplikt skulle innebära att kvaliteten på redovisningen i högre grad skulle säkerställas hos mindre bolag samt att detta skulle skapa en trygghet för borgenärskollektivet.

En återinförd revisionsplikt skulle enligt Svensk Inkassos uppfattning leda till en mer träffsäker kreditgivning eftersom kreditgivare då i högre utsträckning skulle kunna förlita sig på de uppgifter som finns om bolaget. Välskötta bolag skulle därmed i förlängningen sannolikt kunna erbjudas krediter till lägre kostnad än idag eftersom gäldenärskollektivet vid detta förhållande inte skulle behöva bära kostnaden för de kreditförluster som idag är ett resultat av att krediter i viss utsträckning sannolikt beviljas bolag som rätteligen inte borde erhållit kredit.

Utöver de brottsförebyggande effekter som en återinförd revisionsplikt skulle medföra anser Svensk Inkasso att åtgärden skulle innebära en förbättring för skötsamma bolag och deras möjligheter att finansiera verksamheten samtidigt som kostnaden för revisionen bara innebär en blygsam merkostnad för bolagen.

Svensk Inkasso förordar således en återgång till den ordning som gällde före 2010 årsreform, dvs. att alla aktiebolag ska vara skyldiga att ha minst en kvalificerad revisor.

Skyldighet för bostadsrättsföreningar och andra ekonomiska föreningar att ge in årsredovisning till Bolagsverket

Att insynen i och möjlighet till kontroll av ekonomiska föreningar ökar är positivt såväl för borgenärskollektivet som för möjligheten att driva in obetalda fordringar från dylika föreningar. Svensk Inkasso tillstyrker därför förslaget.

Utökade kontrollmöjligheter för Bolagsverket m.m.

Svensk Inkasso delar utredningens uppfattning att Bolagsverket i större utsträckning än i dag bör göra kontroller i registreringsärenden för att kunna identifiera brottsliga upplägg där det anmäls ”målvakter” som företrädare för bolag och föreningar. Svensk Inkasso ser även positivt på att avlidna personer skall kunna tas bort från Bolagsverkets register efter underrättelse från Skatteverket, i stället för att någon ska behöva anmäla dödsfallet.

Svensk Inkasso ifrågasätter dock nyttan av att Bolagsverket skall kunna förelägga om personlig inställelse i registreringsärenden, även om så anges sannolikt kunna ske genom videokonferens. Systemet riskerar att skapa förseningar i registreringsärenden och att bolag, där inställelse i ärenden föreläggs, inte är registrerade med korrekt information. Det vore därför lämpligare att hitta ett annat sätt för identifiering och kontroll i registreringsärenden än personlig inställelse hos Bolagsverket.

Om förslaget skall genomföras bör det föreskrivas i lagtexten att inställelse får ske genom videokonferens eller på distans på annat vis. Den föreslagna lagtexten brister i detta hänseende och man riskerar – om en sådan nyansering inte införs och om verket inte avtalar med andra myndigheter om inställelse via dem på det sätt som framgår av sida 281 f i utredningen – att en orimlig börda läggs på enskilda; nämligen att tvingas inställa sig i Sundsvall för att kunna utföra sitt registreringsärende.

Skärpta straff och utökad kriminalisering

Svensk Inkasso ser positivt på att ett särskilt brott, företagskapning, införs. Enligt branschföreningens mening skulle detta skapa välbehövliga incitament mot bedrägeribrottslighet bestående i att gärningsmän anmäler falska uppgifter till Bolagsverket om till exempel att styrelsen har bytts ut för att sedan använda bolaget för brott eller tömma detsamma på tillgångar. Svensk Inkasso tillstyrker således förslaget. Även förslaget om skärpta straff i ”målvaktsammanhang” tillstyrks.

Vissa nya bestämmelser för stiftelser

Svensk Inkasso lämnar förslagen utan erinran, men noterar att den föreslagna jävsbestämmelsen – där en styrelseledamot eller en förvaltare i en stiftelse inte ska få handlägga frågor om avtal mellan å ena sidan stiftelsen och å andra sidan en annan juridisk person som styrelseledamoten eller förvaltaren får företräda – riskerar att ställa till problem för många stiftelser. Situationen där en stiftelse har nära band till exempelvis en ideell förening som får utse en eller flera styrelseledamöter i stiftelsen torde inte vara ovanlig. Inte heller torde det vara ovanligt att stiftelsen har avtal med eller delar ut medel till sådana föreningar. Det förefaller inte vara dessa situationer utredningen haft i åtanke med bestämmelsen, varför man bör överväga att omformulera densamma.

Nya regler vid kapitalbrist eller insolvens i aktiebolag

Svensk Inkasso delar visserligen uppfattningen att det utifrån ett borgenärsskyddsperspektiv kan anses viktigare med regler som tar sikte på att bolaget kan betala sina skulder i tid snarare än att bolagets tillgångar överstiger dess skulder. Regelverket kring kapitalbrist och därmed förknippade skyldigheter för bolagets styrelse samt hur dessa sanktioneras fyller emellertid idag en viktig handlingsdirigerande funktion. Finns det en risk för personligt betalningsansvar av den modell som framgår av 25 kap 19 § aktiebolagslagen är det Svensk Inkassos uppfattning att styrelseledamöter i högre utsträckning än vad som annars skulle vara fallet, följer reglerna. Dagens regelverk gör således stor nytta för borgenärskollektivet.

Dagens regelverk erbjuder också en möjlighet för borgenärer att på tydliga och objektiva grunder kunna fastställa om ett bolag skött sina åtaganden eller om personligt ansvar kan utkrävas. Förslaget att styrelsen i stället skall förpliktas att agera om bolagets eget kapital eller likviditet inte motsvarar vad verksamhetens art, omfattning och risker kräver, är visserligen även det positivt i borgenärsskyddshänseende. Det för dock med sig svårigheter för en utomstående att kontrollera de aktuella förhållandena utan fullständig insyn i bolagets ekonomi, affärer och bokföring. Därutöver saknar det den handlingsdirigerande effekt som det personliga betalningsansvaret vid underlåtenhet att handla enligt ett transparent handlingsmönster medför.

Till detta skall läggas att dagens system, med de bestämmelser i 25 kap. 13–20 a §§ aktiebolagslagen om styrelsens skyldighet att agera om det saknas täckning för bolagets aktiekapital, som utredningen föreslår skall upphävas, är väl etablerat, förutsägbart och tydligt för såväl bolagets styrelse som för borgenärerna. Svensk Inkasso är av uppfattning att förändringar härvidlag skulle innebära stor skada för borgenärskollektivet och att utredningens förslag således snarare ger en effekt motsatt den utredningen

tänkt sig. Svensk Inkasso delar således inte utredningens analys att förslagen innebär att borgenärsskyddet i aktiebolagslagen totalt sett förstärks.

Att en konkursförvaltare eventuellt kan komma att väcka en skadeståndstalan för konkursboets räkning gentemot den tidigare styrelsen, om bolaget till följd av styrelsens underlåtenhet att agera i enlighet med reglerna har hamnat på obestånd och försatts i konkurs, ger ett betydligt vagare skydd för borgenärskollektivet mot styrelser som upptar krediter i bolagets namn trots kapitalbrist än vad dagens regler gör. Det kan därför på goda grunder befaras att borgenärskollektivets kreditförluster skulle bli betydligt högre än idag om reglerna om skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning kopplat till ett personligt betalningsansvar utmönstras.

Svensk Inkasso avstyrker således utredningens förslag och förordar istället att en regel om att styrelsen skall agera, om bolagets eget kapital eller likviditet inte motsvarar vad verksamhetens art, omfattning och risker kräver skall – med den lydelse som föreslagits för 8 kap 4 § 2 st. aktiebolagslagen i utredningens förslag – införas *vid sidan av* nuvarande regler och inte istället för dem. Vid detta förhållande tillstyrker Svensk Inkasso även att den föreslagna 8 kap 6 § aktiebolagslagen införs.

Följdriktigt bör även föreskriften i 7 kap 15 § 1 st. 4 pt konkurslagen, om vid vilken tidpunkt skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen att upprätta en kontrollbalansräkning kan antas ha inträtt, behållas. Detta då dessa är av stor betydelse för borgenärskollektivet vid bedömning av huruvida personligt betalningsansvar skall utkrävas.

För Svensk Inkasso

Fredrik Engström, ordförande